

Resolusjoner vedtatt av Nordland Senterparti

på årsmøtet i Bodø 12. og 13.mars 2022

0. Om krigen i Ukraina (Dagsaktuell)

Årsmøtet i Nordland Sp fordømmer på det sterkeste Russlands brutale, militære angrep på Ukraina, og tar avstand fra Russlands aggresjon. Angrepet er et alvorlig brudd på folkeretten og får svært dramatiske konsekvenser for befolkningen, både voksne og barn i Ukraina. UNHCR rapporterer nå om over 2 millioner mennesker på flukt fra hjem og land. Årsmøtet mener det er viktig at alle kommuner i vårt fylke legger forholdene til rette for at flyktninger fra krigen i Ukraina kan komme til Nordland, og vi oppfordrer alle kommunene i Nordland om å forberede mottak av krigsflyktninger så snart nasjonale myndigheter anmoder om dette. I Nordland fylke bor det både russere og ukrainere, og vi oppfordrer alle våre innbyggere til å være inkluderende, vise solidaritet og medmenneskelighet i en svært krevende tid. Mange barn – også i Nordland - er nå bekymret og redde over krigen i Ukraina. Vi er opptatt av at voksne må ta dette på alvor og snakke med barna, og oppfordrer barnehager og skoler til å være oppmerksomme på barnas reaksjoner på situasjonen.

1.Avgiftsdifferensiering på drivstoff

Norge er et land med store avstander og spredt bosetting. Det er vanlig i distriktene å måtte kjøre flere mil for å besøke legekantoret eller handle dagligvarer. Det finnes kun to realistiske alternativer i de minste grendene: Å kjøre bil, eller ta skolebussen. Skolebussen går på morgenen, og går tilbake på ettermiddagen. Har du legetime kl. 10, må du belage deg på mye ventetid til bussen tar deg hjem igjen.

For mange er det eneste alternativet å kjøre bil, selv om vi lever i en tid der man helst skal la bilen stå. Å ikke kjøre bil kan fungere på steder med omfattende infrastruktur og samferdselsstruktur, som f.eks. i Oslo. Der har man mange transportmuligheter utenom bil. Buss, trikk og t-bane med høy frekvens er ikke uvanlig i de større byene. Folk på bygda skal ikke straffes for å bo grisgrendt gjennom politikk som fordyrer noe så nødvendig som transport.

For å sikre lavere pris på drivstoff i distriktene, må det lønne seg å selge det. Drivstoffutsalget i distriktene får den lille avansen de har spist opp av frakttilllegg, og flere års inntekter kan brukes opp på en liten reparasjon. Det lønner seg egentlig å legge ned, men folk trenger drivstoff til både biler, gressklippere, snøfresere og båter. Drivstoffanleggene i distriktene leverer ikke bare drivstoff, men tilbyr også andre nødvendige tjenester som f.eks. dagligvarer.

I 2022 ser vi hvordan vi påvirkes av internasjonale kriser. Oljeprisen har økt fra \$80 til \$120 fatet, noe som gir utslag på drivstoffprisene. Som i de fleste land er mesteparten av drivstoffprisen avgifter, og disse kan det gjøres noe med i krisetider som nå. Primærnæringene som allerede sliter mest, er de sensitive for svingninger i drivstoffprisene.

I Senterpartiets prinsipp og handlingsprogram for perioden 2021-2025 leser vi «I gode tider er det viktig at staten begrenser pengebruken, for å ha handlingsrom til å stimulere økonomien i krevende tider.»

Nordland Senterparti vil:

- senke drivstoffavgiftene der det ikke finnes tilstrekkelig kollektivtilbud.
- subsidiere drivstofftransport til drivstoffanlegg i distriktet.
- Innføre avgiftsreduksjon på drivstoff i krisetid for å sikre primærnæringsenes levedyktighet.
- Stanse forskuttering av mva på drivstoff til primærnæringsene.

2. Ingen overføringskabler fra nord til sør.

Den viktigste konkurransefordelen Nord-Norge har for å etablere og videreutvikle industri og arbeidsplasser er kortreist kraft til en lav pris. I Nord-Norge planen står det: *“Utbygging av kraftnettet i Nord-Norge må sikre stabil tilgang på kraft både til kraftforedlende og øvrig industri, samt øvrige samfunn. Kraftnettet må utvikles slik at både eksisterende bedrifter får mulighet til å vokse og utvikle seg videre og nye produksjonsanlegg kan bygges ut. Strømnettet må rustes opp slik at det kan knytte Nord-Norge sammen internt med et driftssikkert og pålitelig nett.”*

Derfor må vi verne om de kraftfortrinnene vi har i nord ved å ikke utsette kraftprisen for de kraftige svingningene som resten av landet har. Utsetter vi kraftprisen vår for dette, vil det gå på bekostning av utviklingen av samfunnet og planlagt kraftkrevende industri. Vi må utnytte og utvikle kraften der den allerede er tilgjengelig.

Nordland Senterparti vil at

- Kraftoverføringskabler mellom nord og sør ikke skal bygges.
- Det må legges til rette for oppgradering av eksisterende strømproduksjonsanlegg.
- Det regionale strømnettet må utbygges for å sikre fremtidige industrietableringer og forsyningssikkerhet til bedrifter og lokalsamfunnet.

3. Gi oss livsnerven tilbake

Sentrale myndigheter sin viktigste oppgave er å legge til rette for at folk kan bo og leve i hele landet. Viktige samfunnsoppgaver må på plass, og ikke minst en sentral politikk som gir mulighet til å høste og leve av de naturressurser som til enhver tid er tilgjengelige.

For de som bor på kysten blir fiskeripolitikk som legger til rette for at en hel kyst skal ha livets rett det absolutt viktigste. Det blir feil når kapitalkraftene skal ha full styring bare for egen vinning.

En feilslått fiskeripolitikk hvor rettigheter er blitt satt til side og ikke overholdt, og hvor lovverket har blitt oversett på en slik måte at det kan sås tvil om lovens betydning, har faktisk medført at flere livsdyktige samfunn langs kysten er halvert og noen faktisk i ferd med å råtne på rot.

En viktig brikke for å opprettholde bosetting, og dermed bevare livsdyktige samfunn langs kysten er å sikre de mindre kystfiskefartøyene tilfredsstillende ressursgrunnlag.

Analyser utført av Sintef viser også at kystflåten er den mest klimavennlige flåtegruppen med det absolutt laveste drivstofforbruk pr. kg fanget fisk.

Andre analyser viser at bruk av bunntrawl og snurrevad i høyeste grad bør omstilles da slitasje fører til marin forsøpling.

De siste årene har stadig flere fiskekjøpere lagt ned virksomheten eller gått konkurs – noe som i særlig grad går ut over små samfunn. Spesielt sliter små fiskemottak fordi marginen i hvitfisknæringen er liten. Dette fører til at fiskere ikke lenger har en plass å levere fisk til i nærmiljøet. For å bremse denne utviklingen må vi hjelpe de minste å være livsdyktig. Dette kan gjøres gjennom frakttilskudd til fiskebruk som er utenfor allfarvei og kompensere for dyre statlige krav.

Nordland Senterparti mener at:

- De marine ressursene skal tilhøre det norske folk.
- Større del av de marine ressurser må fordeles slik at den mindre kystflåten får en større andel av verdiskapingen.
- Marint råstoff bør som hovedregel foredles lokalt i stedet for å foredles i utlandet.
- Rekruteringskvoteordningen må forsterkes og utvides.
- Føringsstilskudd videreføres og styrkes
- De minste fiskebrukene med lang vei til markedet må få frakttilskudd.
- De minste fiskebrukene skal få kompensert de største investeringene som følge av statlige krav.

4. Norge trenger et nasjonalt ungdomsråd

I dag er det lovfestet med ungdomsråd i landets kommuner og fylkeskommuner, men enda er det ikke kommet på plass et nasjonalt ungdomsråd. Dette til tross av at dette lenge har vært ønsket fra ungdom selv, i tillegg fra både de kommunale og fylkeskommunale ungdomsråd. *I Norge har man lenge jobbet for å forankre ungdomsmedvirkning, og dette er nettopp en av grunnene for at lokale og regionale ungdomsråd har blitt lovfestet.*

Dagens ordning med ad-hoc-grupper som settes ned av regjering eller stat for å få frem ungdommens mening er langt ifra godt nok. Disse gruppene blir utpekt på premisser diktert av de som bestiller gruppen – og ikke premisser fra ungdom selv. Derfor har fylkeskommunene selv tatt tak og opprettet et arbeidsutvalg som har i mandat å utforme forslag til grunddokumenter til det nye nasjonale ungdomsrådet. Arbeidsgruppen for nasjonalt ungdomsråd skal definere arbeidsmåte, mandat, finansiering, valgordning, og forankring av det nasjonale medvirkningsorganet for ungdom.

Vi trenger et nasjonalt ungdomsråd for å sikre at ungdom har en mulighet til å bruke sin stemme på et nasjonalt nivå. Det handler om å gi ungdom et forum og mulighet, på deres egne premisser, der de kan løfte frem saker som er viktige for dem. Da er det ikke nok med ungdomsråd kommunalt og fylkeskommunalt. Vi trenger et ungdomsråd, også nasjonalt.

Nordland Senterparti vil at:

- Det skal opprettes et nasjonalt ungdomsråd i Norge

5. Krisen i fastlegeordningen må løses – nå!

Fastlegeordningen er grunnmuren i det norske helsevesen. Kommunene i Nordland står midt i en krise når det gjelder rekruttering av fastleger. Alt for mange av Nordland sine innbyggere står uten fastlege, og i tillegg er det nå også blitt svært utfordrende å få tak i legevikarer.

En konsekvens er at nyinnflyttede ikke kommer seg inn på listen til fastleger. Pasienter som har behov for langvarig oppfølging eller utredning med tanke på kronisk sykdom blir skadelidende, og igangsetting av utredning og behandlingssløp blir i verste fall forsinket.

Situasjonen gjør nå at mange kommuner i ulike regioner overbyr hverandre for å få tak i fastleger, dette går spesielt ut over små kommuner, og kommuner med anstrengt økonomi. Overbudene løser kanskje fastlegemangelen for noen kommuner på kort sikt, men selve problemet med fastlegeordningen står uløst.

Alle trenger fastlegen. Vi har ikke tid til å vente lenger med å ta grep. Det haster med tiltak både på kort og lang sikt.

Nordland Senterparti mener at regjeringen må:

- At arbeidet med å løse fastlegekrisen skal prioriteres høyt.
- At det skal legges en nasjonal strategi for fastlegeordningen.
- Legge til rette for å utdanne flere leger.
- En evaluering av fastlegeordningen må gjøres raskt.
- Evalueringen må også omfatte en gjennomgang av oppgavefordelingen mellom primærhelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten.

6. Drosjedrift i små kommuner. Være eller ikke være?!

I en pressemelding fra regjeringen den 19.01. 2022 (nr. 4/22) sier samferdselsminister Jon-Ivar Nygård følgende: «Denne regjeringen skal sikre en drosjenæring med ordnede forhold, der kundene er trygge, og sjåførene har en jobb de kan leve av. Vi skal ha en trygg pasient- og skoletransport, og et godt drosjetilbud i hele landet. Vi skal stanse det frislippet vi nå ser i drosjemarkedet».

Dette høres vel og bra ut. Dessverre er det blitt slik i mange kommuner at det ikke er regningsvarende å opprettholde drosjetilbud. Tidligere var det slik at for å få løyve til å drifte offentlige pasient- og syketransport, måtte løyvehaver tilby å drifte offentlig drosjetjenester.

Med den nye drosjeloven er dette ikke lengre nødvendig. Dette og stadig færre brukere grunnet befolkningsnedgangen har gitt bortfall av drosjetjenester i små utsatte kommuner som ofte heller ikke har annen kollektivtransport.

I Vevelstad kommune har de ved hjelp av noe som ble kalt «Distriktsmobilen» frem til nå hatt et tilbud som løste taxi problematikken. Nordland fylkeskommune kjøpte bilen og Vevelstad Frivillighetssentral sto for driften. Dette var en god ordning som betjente et behov, og som var til hjelp, glede og trivsel både for passasjerer og tjenesteyter.

Denne ordningen ble dessverre avvirket da Nordland Fylkeskommune vurderte det slik at ordningen kom i konflikt med den nye taxiloven da den trådte i kraft.

Nordland Senterparti mener at:

- Løyvehavere som drifter pasient- og syketransport må også drifte ordinære drosjetjenester.
- Det bør finnes unntak i taxiloven som tillater ordninger som «Distriktsmobilen».
- Taxitilbud i små kommuner må utredes for å finne de beste løsningene for den enkelte kommune.

7. Nasjonalt innovasjonssenter for sikkerhets- og beredskapssamvirke

Nord universitet har i tett samarbeid med regionalt næringsliv og Nordland fylkeskommune bygd opp NORDLAB. Dette er landets mest komplette trenings- og øvingsarena for beredskap, og en betydelig forsknings- og utdanningsvirksomhet.

Nord universitet har:

- vært en viktig bidragsyter til å utvikle nasjonale utvalg med fokus på sikkerhet og beredskap, som koronakommisjonen, nordområdemeldingen, arbeidet med å trygge cruisebasert passasjertrafikk og totalberedskapskommisjonen
- bygd opp NORDLAB til et senter under Handelshøgskolen Nord
- utviklet et unikt kompetansenettverk og samarbeid med næringsaktører over landegrensene i nordområdene, gjennom Nordområdesenteret og Center for High North Logistics

- en ledende rolle internasjonalt for kompetanseutvikling innen sikkerhet og beredskap i nord, gjennom sin sentrale posisjon i samarbeidsorganisasjonen University of the Arctic, med rundt 200 medlemmer
- spisskompetanse på havnæringene og aktiviteter i nordområdene, der samarbeid om sikkerhet og beredskap er særlig viktig
- ledet nasjonale fagkonsortier på områder som maritim beredskap, hybride trusler og fremragende utdanning innen kriseledelse.
- gjennom Øvelse Nord etablert en nyskapende plattform for fullskala øvelser der både sivile og militære profesjonelle ressurser samøver med studenter innen helse, kriseledelse og beredskap

Et nasjonalt innovasjonssenter for sikkerhets- og beredskaps-samvirke vil bidra til å bedre samhandling og flere øvelser på tvers av offentlige og private aktører og sikre et forskningsbasert utdannings- og videreutdanningstilbud innen sikkerhet og beredskap. I en urolig tid med store internasjonale bevegelser og store, raske klimaendringer må vi styrke forskning i nordområdene på relevante og aktuelle sikkerhets- og beredskapsområder ytterligere.

Senteret vil være et viktig grep for å innfri Hurdals-erklæringens mål om å bygge ressurser som kan bidra til en god beredskap basert på klare ansvarlinjer, lokal forankring og at ressursene er tilgjengelige over hele landet, samt bidra til at de ulike nødetatene og andre beredskapsorganisasjoner samarbeider bedre.

Nordland Senterparti ber om at NORDLAB – Øvelse Nord blir et nasjonalt innovasjonssenter for sikkerhets- og beredskapssamvirke. Der kan samarbeid på tvers av alle beredskapssektorer og deling av beste praksis videreutvikles slik at senteret kan inneha både en nasjonal og internasjonal lederrolle innenfor området.

8. Rovviltforliket med todelt målsetting må nå settes ut i live

Beitenæring i Nordland, og reindriften spesielt, har i mange år hatt store utfordringer knyttet til tap til rovvilt. Beitenæringa må i dag bære den største kostnaden og belastningen for dette. Dersom det ikke skjer en endring i praktisering av rovviltforlikets todelt målsetting, vil ikke beitenæringa være livskraftig i stor deler av Nordland.

Bestandsregistrering av gaupe er i dag overlatt til frivillige, den foregår tilfeldig og gir betydelig usikkerhet rundt bestandstall. Gaupebestanden antas å være vesentlig større enn registrert bestand. Det er med stor sannsynlighet en underreportering på grunn av metodikk, kapasitet og ressurser. Rovviltnemda i Nordland har for 2022 anbefalt en kvote på 13 dyr, mens direktoratet har fastlagt en kvote på 4 dyr nord for Saltfjellet.

Nordland har ansvar for forvaltning av 25% av jervebestanden i Norge. Jerv er en betydelig årsak til store tap i Nordland.

Nordland har svært gode sommerbeiter. Dersom beitenæringen skal ha en sikker fremtid må det bli en felles forståelse av bestandsmål og forvaltning av rovdyr.

Nordland Senterparti mener at

- Vi må legge til rette for at SNO ved rovviltkontaktnett har kapasitet for en fullgod bestandsregistrering for alle rovviltarter i fylket, inkludert også aktiv bestandsregistrering av gaupe.
- Kartlegging av rovviltbestandene må ha en universell tilnærming.
- Øke antallet dyr som tildeles ved kvotejakt og lisensfelling.

9. Arvesølv på børs.

Nordland Senterparti ser med stor uro på at Norge bygger flere kraftkabler mot Europa i den hensikt å utveksle el-kraft. Det viser seg at kablene benyttes i hovedsak til å eksportere el-kraft. Eksempelvis har kraftkabelen North Sea Link til England eksportert 97 prosent av tiden den har eksistert. Det mest alvorlige er at prisen fastsettes av marked som man ikke har nasjonal kontroll med. Krafta tilhører det norske folk. Norges innbyggere og industri er totalt avhengig av strøm for at samfunnsmaskineriet skal fungere sømløst.

Det er ikke mangel på el-kraft i Norge. Derfor er det ingen grunn til at prisene på strøm skal være høye. Hovedgrunnen til de høye strømprisene er de høye gassprisene i Europa. Strømprisene er med andre ord importert. Norske forbrukere og næringsliv har ingen alternativ energikilde enn strøm fra el-nettet. De strømprisene vi har sett gjennom vinteren, fører til at enkeltmennesker, familier og bedrifter vil få store problemer med å få endene til å møtes.

Nordland Senterparti vil

- At kraftavtalene med EU og Storbritannia må reforhandles.
- Ha politisk kontroll og styring på kraftproduksjon og vannmagasinene.
- At det må etableres et system som sikrer norske strømkunder en kraftpris som alle samfunnslag kan leve med.

10. Mobilnett til alle

Det er fortsatt svært mange husstander og veier som ikke har mobilnett. Dette gjør at eldre som bor hjemme ikke kan ha trygghetsalarm. Ungdom som vokser opp opplever urettferdighet siden mobilnett er en viktig del av hverdagen til kommende generasjoner. Langs veiene er det problematisk med manglende dekning siden stadig flere ting i hverdagen krever nett for å fungere. Mobilnett blir stadig en viktigere del av hverdagen til folk flest.

Nordland Senterparti mener at:

- Det haster med å bygge ut mobilnett til de siste husstandene.

- Det haster med å bygge ut mobilnett langs veier der det ikke er dekning i dag.
-

Alle resolusjonene er nummeret etter vedtatt prioritering

Språkvasket 18.-19.mars

Gjennomgått for sjekk 23.-24. mars

Forslag til behandling:

Alle vedtatte resolusjoner legges umiddelbart ut på hjemmesiden vår

0 Sendt ut av fylkesleder

1-4 Sendes alle fylkets aviser+ NRK onsdag 23.mars

5-7 Sendes alle fylkets aviser+ NRK mandag 28.mars

8-10 Sendes alle fylkets aviser + NRK mandag 4.april

